

Analitikai Kémia I. előadás a II. évfolyam orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus szakos hallgatók részére (TKBE0531)

A tárgyat az első félévben hirdetjük meg heti 2 órában. Helye a Kémiai Épület K/1-es előadója, ideje **kedd 8⁰⁰ – 10⁰⁰**. Az első előadás időpontja 2013. szeptember 17. A DE OEC Egészségügyi Főiskolai Karának Tanulmányi és Vizsgaszabályzata értelmében az előadás látogatása kötelező.

Az előadás áttekinti a klasszikus analitika alapjait, a főbb analitikai módszerek elvi és gyakorlati vonatkozásait. A megszerzett ismeretek alapul szolgálnak a különböző műszeres analitikai módszerek megértéséhez. Az előadás bevezetést ad a legfontosabb elválasztás-technikai eljárásokhoz és összefoglalja a mennyiségi kémiai analízis legfontosabb lépéseit.

Az előadás felvételének feltétele: általános és szervetlen kémia, szerves kémia és fizikai kémia tárgyakból megszerzett kollokviumi jegy.

A számonkérés módja: írásbeli kollokvium.

Analitikai Kémia I. gyakorlat a II. évfolyam orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus szakos hallgatók részére (TKBL0531)

A tárgyat az első félévben hirdetjük meg heti 3 órában, két csoportban. A gyakorlat első részében 4 héten keresztül heti 6 órás **klasszikus mennyiségi analitikai gyakorlatok** szerepelnek, amelyek keretében a hallgatók sav-bázis, redoxi, csapadékos és komplexometriás térfogatelemzéseket valamint gravimetriás meghatározásokat végeznek *ismeretlen* minták elemzésével, a kiadott tematikának megfelelően. A félév második részében (5 alkalommal) a **műszeres analitika** blokkban kromatográfiás és elektrokémiai mérőmódszerek megismerése történik heti 4 órában. Ezeket a gyakorlatokat a hallgatók forgószínpadszerűen kiscsoportokban fogják végezni, pontos beosztást később adunk. *Az első héten tájékoztató, a felszerelések átvétele és balesetvédelmi oktatás lesz kb. kétórás időtartamban mindkét csoport számára.* A gyakorlatok helye a Kémiai Épület **D311 (klasszikus) az 1. csoport, és D308 (klasszikus) a 2. csoport számára valamint a D312 (műszeres) laboratóriuma**, ideje **szerda 8⁰⁰ – 14⁰⁰**.

A gyakorlat felvételének feltétele: általános és szervetlen kémiai, szerves és fizikai kémiai laboratóriumi gyakorlat sikeres teljesítése.

A gyakorlatok látogatása kötelező. Egyetlen indokolt hiányzás (orvosi igazolás) esetén az elmaradt gyakorlati anyagot lehetőség szerint pótolni kell. A tömbösítés miatt, kettő vagy több gyakorlatról való hiányzáskor a gyakorlat teljesítését nem tudjuk elfogadni, azt újra fell kell venni.

A gyakorlatra való felkészülés illetve az elvégzett feladatok megértésének ellenőrzése kis (10-20 perces) zárthelyiken vagy szóbeli referálásokon történik. A klasszikus gyakorlatokon az *ismeretlenek* meghatározását is jeggyel értékeljük.

A gyakorlati jegy három részből tevődik össze:

- a klasszikus gyakorlatokon írt kis zárthelyik (4 db) átlaga
- az ott meghatározott ismeretlenek jegyeiből kialakuló részjegy
- a műszeres gyakorlatokra kapott osztályzatokból számolt részjegy.

Gyakorlati jegyet az kaphat akinek mindhárom részjegye legalább 2,00. Utóvizsgára csak akkor van lehetőség, amennyiben a kis zárthelyik átlaga: $1,50 \leq \text{átlag} < 2,00$, de a másik két részjegy $\geq 2,00$. Amennyiben a feltételek nem teljesülnek, a tárgyhoz “nem teljesített” bejegyzés kerül.

II. évfolyam Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus szakos hallgatók *Analitikai Kémia I.* gyakorlatának tematikája, 2013/14. tanév I. félév (TKBL0531)

1. és 2. csop. együtt: szept. 11. 08:00, D308

Laboratóriumi munkaszabályok ismertetése, balesetvédelem. A felszerelés átvétele. Mosogatás.

I. Klasszikus mennyiségi elemzés

1. hét (szept. 18.)

Titrálás bemutatása, pipettázás gyakorlása.

HCl mérőoldat készítése és koncentrációjának meghatározása KHCO₃-ra.

Bóráx meghatározása acidi-alkalimetriásan (*ismeretlen*).

2. hét (szept. 25)

Komplexometriás titrálás EDTA mérőoldattal.

Ca²⁺ és Mg²⁺ ionok meghatározása természetes vízmintákban.

Ca²⁺ tartalom meghatározása gravimetriásan kalcium-oxalát formájában (*ismeretlen*).

3. hét (okt. 2.)

Csapadékos titrálások: Szilárd porminta Cl⁻ és Br⁻ ion tartalmának meghatározása (*ismeretlen*).

Bromatometria: szilárd minta aszkorbinsav tartalmának meghatározása (*ismeretlen*).

4. hét (okt. 9.)

Permanganometria: Vas(II)-oxalát meghatározása (*ismeretlen*).

Cu(II)ion meghatározása jodometriásan (*ismeretlen*).

A felszerelések tisztítása és leadása.

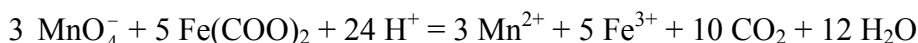
II. Műszeres analízis (okt 16. –)

Az alábbi öt gyakorlatot fogják elvégezni kiscsoportokban, forgószínpadszerűen 8:00 illetve 10:00 órás kezdéssel, 4 óra időtartamban:

1. Papír- és vékonyréteg kromatográfia (TLC) (D 312)
2. Gázkromatográfia (GC) (E 325)
3. Nagynyomású folyadékkromatográfia (HPLC) (D 312)
4. pH-potenciometria (D 312)
5. Potenciometria (F⁻ - szelektív elektróddal) (D 312)

Vas(II)-oxalát meghatározása

A meghatározás egyenlete:

Recept: A kiadott szilárd vas(II)-oxalát mintát 50 cm³ 20%-os kénsavban oldjuk majd mérőlombikban 100,00 cm³ törzsoldatot készítünk belőle. A törzsoldat 10,00 cm³-es részletét titrálólombikba mérjük, majd további 10 cm³ 10%-os kénsavat és 20 cm³ 20%-os foszforsavat adunk hozzá, majd a 60-80 °C-ra melegített oldatot a KMnO₄ mérőoldattal halvány rózsaszínig titráljuk.

A Fe(COO)₂·2H₂O molekulatömege: 179,90 g/mol.

Forrás: Schulek-Szabó 187. o.